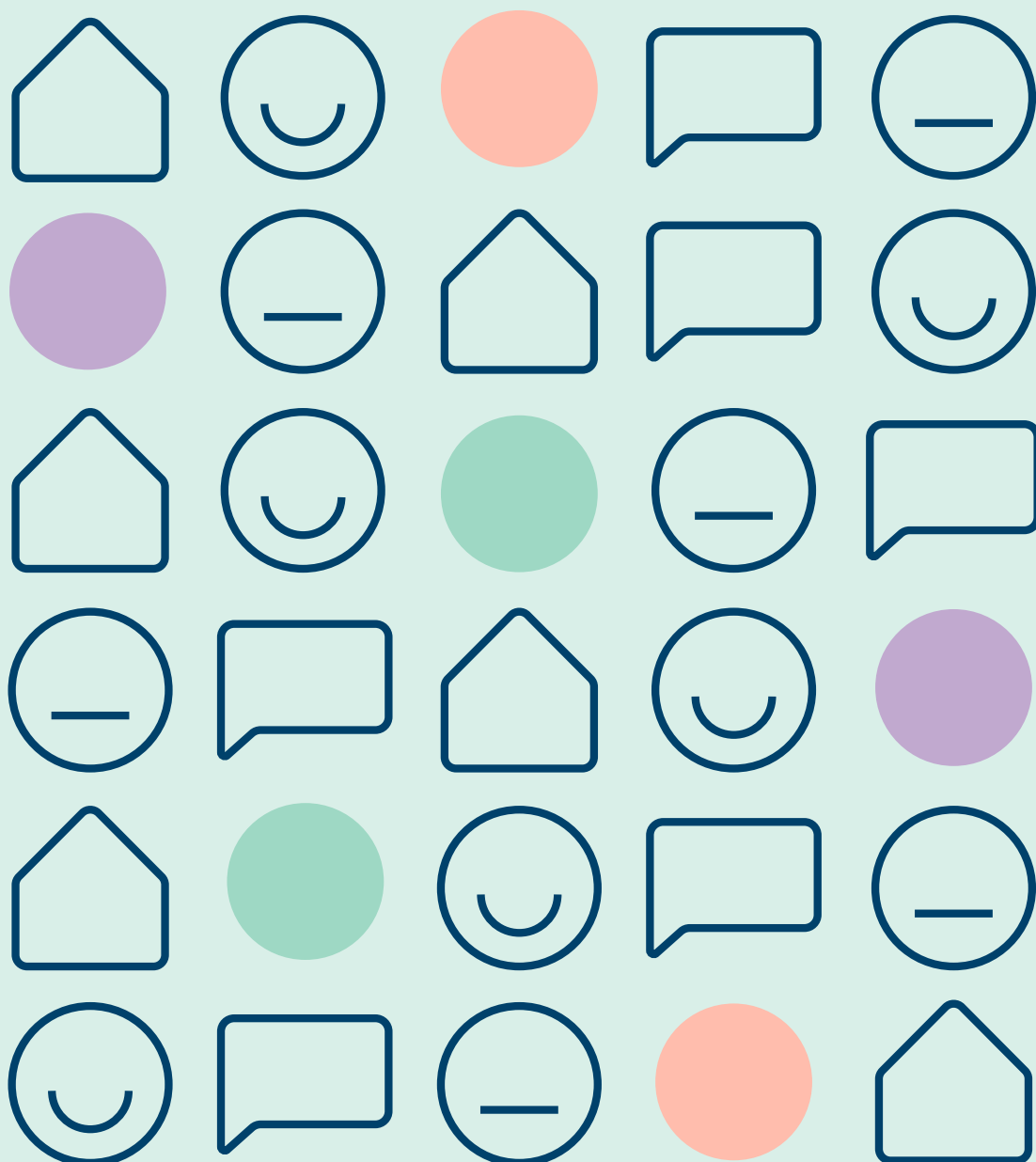

Centres d'educació especial proveïdors de serveis i recursos (CEEPSIR)

Guia d'actuació a l'etapa d'educació infantil

Àrea d'Educació Inclusiva:

Direcció: Maria José Cesena Santiago

Equip: Carla Segovia Torres

Col·laboració dels centres d'educació especial proveïdors de serveis i recursos (CEEPSIR) del curs 2023-2024:

Aspasim

Carrilet

CEE Concha Espina

Esclat

Estimia

CEE Folch i Camarasa

Gavina

Girafes Blaves

CEE La Ginesta

Pedralbes

CEE Sant Joan de la Creu - El Nus

Sants Innocents

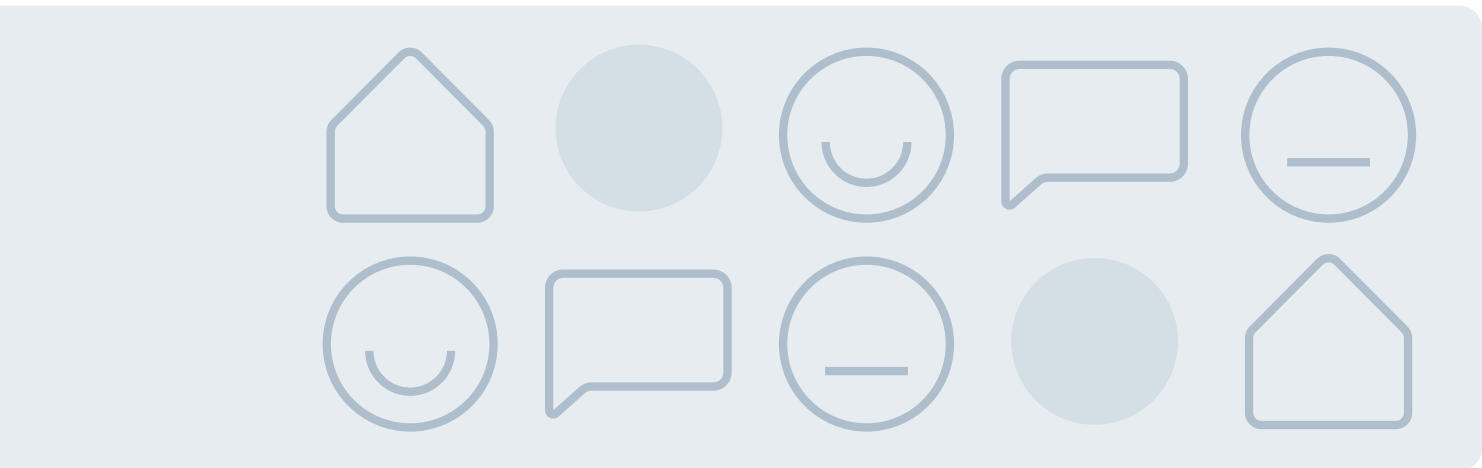
Vida Montserrat

CEE Municipal Vil·la Joana

1a edició

Desembre del 2025

DL B 22991-2025

Índex

01	Introducció	6
02	Marc normatiu	8
03	El centre d'educació especial proveïdor de serveis i recursos (CEEPSIR)	10
3.1	Què és	10
3.2	Funcions	10
3.3	Objectius	11
3.4	Estratègies	11
3.5	Actuacions principals	12
3.6	Etales que atén	13
04	L'etapa d'educació infantil	14
4.1	Punts clau del currículum	14
4.2	L'escolarització a l'etapa d'educació infantil	15
05	Intervenció del CEEPSIR	16
5.1	Les mesures i els suports en el segon cicle de l'educació infantil	16
5.1.1.	Eix 1: Un infant que creix amb autonomia i confiança	
5.1.2.	Eix 2: Un infant que es comunica amb diferents llenguatges	
5.1.3.	Eix 3: Un infant que descobreix l'entorn amb curiositat	
5.1.4.	Eix 4: Un infant que forma part de la diversitat del món que l'envolta	

5.2 Necessitats educatives de l'alumnat i intervenció del CEEPSIR	25
5.2.1. Necessitats derivades de l'àmbit del procés de desenvolupament	
5.3.2. Necessitats derivades de l'àmbit de la comunicació i la relació	
5.2.3. Necessitats derivades de l'àmbit de l'emoció, el pensament i la conducta	
5.3 Facilitadors d'intervenció	34
5.3.1. Coordinació amb altres agents	
5.3.2. Inici de la intervenció	
5.3.3. Valoració final de curs	
06 Decàleg de bones pràctiques	38
07 Bibliografia i webgrafia	40
08 Annexos	42
8.1 Annex I - Característiques de l'alumnat en l'etapa d'educació infantil	42
8.2 Annex II - Carta de compromís	45
8.3 Annex III - Valoració fi de curs	46

01

Introducció

Aquesta guia té com a finalitat oferir un marc de referència clar i estructurat que orienti les actuacions professionals adreçades a donar suport a la inclusió educativa de l'alumnat amb necessitats específiques de suport educatiu (NESE) dins dels centres ordinaris.

El document defineix les funcions dels centres d'educació especial proveïdor de serveis i recursos. (CEEPSIR), estableix els criteris d'intervenció i descriu els procediments de coordinació amb els centres educatius i amb altres serveis externs. També s'hi presenten les estratègies de suport a l'alumnat i als equips docents, el model d'intervenció col·laborativa i les diferents fases del procés d'intervenció, que poden constituir moments clau per al seguiment i la presa de decisions.

L'objectiu principal és disposar d'una eina pràctica i consensuada que permeti als professionals del CEEPSIR garantir una actuació coherent, coordinada i eficaç, en col·laboració amb tota la comunitat educativa, per afavorir la participació, l'aprenentatge i el progrés de tot l'alumnat dins d'un sistema educatiu inclusiu

01

02

Marc normatiu

Generalitat de Catalunya. (2009). Llei 12/2009, del 10 de juliol, d'educació de Catalunya (LEC). *Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya*, núm. 5422. <https://portaldogc.gencat.cat/utillsEADOP/PDF/5422/1236026.pdf>

Generalitat de Catalunya. (2017). Decret 150/2017, de 17 d'octubre, de l'atenció educativa a l'alumnat en el marc d'un sistema educatiu inclusiu. *Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya*, núm. 7474. <https://portaldogc.gencat.cat/utillsEADOP/PDF/7474/1634922.pdf>

Generalitat de Catalunya. (2023). Decret 21/2023, de 7 de febrer, d'ordenació dels ensenyaments de l'educació infantil. *Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya*, núm. 8857. <https://portaldogc.gencat.cat/utillsEADOP/PDF/8857/1932047.pdf>

Departament d'Educació. (2021). Resolució EDU/1010/2021, de 9 d'abril, per la qual es dicten instruccions referents a l'organització i el funcionament dels centres d'educació especial proveïdors de serveis i recursos (CEEPSIR) sostinguts amb fons públics. <https://portaldogc.gencat.cat/utillsEADOP/PDF/8386/1845668.pdf>

Generalitat de Catalunya, Departament d'Educació. (2023). *Mesures i suports universals al centre educatiu*. <https://educacio.gencat.cat/web/.content/home/departament/publicacions/colleccions/inclusio/mesures-suports-universals-centre-educatiu/mesures-suports-universals-centre-educatiu.pdf>

Departament d'Educació. (2024). *De centre d'educació especial a CEEPSIR: Document marc de transformació*. Generalitat de Catalunya. <https://educacio.gencat.cat/web/.content/home/departament/publicacions/colleccions/inclusio/transformacio-cee-ceepsir/transformacio-cee-ceepsir.pdf>

Departament d'Educació. (2025). Resolució EDF/1786/2025, de 15 de maig, per la qual es crea el Programa d'innovació educativa “De centre d'educació especial (CEE) a centre proveïdor de serveis i recursos (CEEPSIR)”, per al curs 2025-2026.

Departament d'Educació. Direcció General d'Orientació i Igualtat d'Oportunitats en l'Educació. (2025). *Instruccions d'inici de curs 2025-2026. Educació inclusiva*. Generalitat de Catalunya. <https://educacio.gencat.cat>

03

El centre d'educació especial proveïdor de serveis i recursos (CEEPSIR)

3.1. Què és

Segons el *Document de transformació dels centres d'educació especial en CEEPSIR* (juliol de 2024), aquests equips —formats per professionals dels centres d'educació especial— col·laboren activament amb la comunitat educativa per garantir la presència, la participació i el progrés de tot l'alumnat. Al mateix temps, impulsen la transformació inclusiva dels centres ordinaris en el segon cicle d'educació infantil i en l'educació bàsica, i es consoliden com a agents clau en la construcció d'una educació més equitativa i accessible.

La planificació dels suports s'ha de fer de manera col·laborativa i corresponsable, d'acord amb els criteris establerts a la *Guia de detecció de necessitats educatives de l'alumnat de 3 a 16 anys* del Consorci d'Educació de Barcelona. Aquesta eina determina els nivells d'intensitat de suport i orienta sobre la seva adequació a les necessitats específiques de cada alumne/a i al context educatiu en què està escolaritzat/da.

A més, és essencial preveure la retirada progressiva del suport, sempre que sigui possible, per afavorir la màxima autonomia i participació de l'alumnat, alhora que es consolida la capacitat del centre ordinari per donar resposta a la diversitat de manera autònoma i sostenible.

3.2. Funcions

Els CEEPSIR desenvolupen accions concretes per donar suport a la inclusió, que s'articulen en diversos nivells d'intervenció:

- Al centre educatiu: assessorant i acompanyant els equips directius i docents en la planificació i implementació de mesures inclusives.
- A l'aula: aportant estratègies metodològiques, recursos i adaptacions per atendre la diversitat.
- Amb els serveis educatius: col·laborant en l'orientació, la coordinació i el seguiment de l'atenció a l'alumnat.
- Amb les famílies: oferint informació, recursos i espais de suport per afavorir la seva implicació en el procés educatiu.
- En els processos d'escolarització i transició: facilitant la continuïtat educativa i la coordinació entre etapes.
- En l'àmbit comunitari: establint vincles amb els serveis socials i de salut, així com amb altres recursos del territori per generar xarxes de suport.

3.3. Objectius

Els objectius responen a la finalitat última del recurs i marquen el rumb de la seva actuació:

- Contribuir a la construcció d'un sistema educatiu inclusiu, equitatiu i de qualitat.
- Garantir la presència de tot l'alumnat en els centres ordinaris i evitar processos de segregació.
- Promoure la participació activa i significativa de l'alumnat en les activitats d'aprenentatge i en la vida escolar.
- Afavorir el progrés acadèmic i personal ajustant les respostes educatives a les necessitats i potencialitats individuals.
- Impulsar la transformació inclusiva dels centres ordinaris i consolidar pràctiques pedagògiques innovadores i sostenibles.
- Reforçar la col·laboració entre docents, famílies i serveis, i assegurar una acció educativa coherent i compartida.

3.4. Estratègies

Per tal d'assolir els objectius i donar resposta a les necessitats dels centres educatius en el marc d'un sistema inclusiu, els CEEPSIR despleguen un conjunt d'estratègies d'acompanyament i suport basades en la col·laboració, la transferència de coneixement i la construcció compartida de pràctiques educatives de qualitat. Aquestes estratègies tenen com a finalitat fomentar la presència, la participació i el progrés de tot l'alumnat, alhora que reforcen la capacitat dels equips docents per atendre la

diversitat de manera eficaç i sostenible. A continuació, es presenten les principals línies d'actuació que caracteritzen la intervenció dels CEEPSIR als centres educatius ordinaris.

- **Oferir modelatge a l'equip docent**, mostrant estratègies d'intervenció i pràctiques pedagògiques inclusives directament a l'aula, amb l'objectiu de facilitar-ne la implementació i consolidació.
- **Proporcionar recursos pedagògics i materials específics** que afavoreixin l'atenció a la diversitat, incloent-hi orientacions metodològiques, assessoraments especialitzats, bibliografia i eines didàctiques adaptades.
- **Compartir informació i documentació rellevant sobre l'alumnat**, amb l'objectiu de garantir una atenció educativa personalitzada i coherent amb les seves necessitats i potencialitats.
- **Col·laborar activament en l'elaboració, revisió i actualització dels plans de suport individualitzat (PI)**, assegurant que les actuacions proposades estiguin alineades amb els objectius educatius i les orientacions compartides entre els diversos professionals implicats.

3.5. Actuacions principals

Les actuacions del CEEPSIR dins el centre educatiu es desenvolupen amb l'objectiu de donar suport a l'atenció a la diversitat i promoure la inclusió educativa. Aquestes actuacions es concreten en línies d'intervenció específiques que orienten la col·laboració amb els equips docents, els serveis i les famílies. Totes aquestes actuacions queden recollides a la carta de compromís entre el CEEPSIR i el centre educatiu, com a document que formalitza l'acord de col·laboració. Així mateix, els centres han d'incloure-les dins la seva programació general anual, amb l'objectiu de fer-ne un seguiment sistemàtic i avaluar-ne l'impacte en un període de 3 a 4 cursos escolars, tot garantint una implementació progressiva i sostenible de les millores en l'atenció a la diversitat.

- **Observació contextualitzada de l'alumnat**, dins dels espais i les rutines habituals del centre, per identificar necessitats, potencialitats i estratègies d'intervenció ajustades.
- **Disseny i implementació del pla de treball de grup**, adaptat a les característiques i necessitats de cada conjunt o situació.
- **Definició de la periodicitat i intensitat de la intervenció**, d'acord amb els objectius establerts i les possibilitats de cada centre.
- **Col·laboració en l'elaboració i actualització dels plans de suport individualitzat (PI)**, treballant de manera coordinada amb l'equip docent i altres professionals.

- **Impuls d'accions de formació i assessorament** adreçades a l'equip docent, amb la finalitat de promoure pràctiques educatives inclusives i efectives.
- **Integració del recurs CEEPSIR als diferents espais del centre**, facilitant la seva presència tant a les aules com en altres contextos d'aprenentatge.
- **Coordinació activa amb els professionals que intervenen amb l'alumnat**, per garantir una actuació coherent i compartida.
- **Seguiment trimestral del pla d'intervenció**, amb revisió de les accions aplicades i els ajustaments necessaris segons l'evolució de l'alumnat.
- **Valoració de la continuïtat del suport a final de curs**, en coordinació amb els diversos agents implicats, a partir dels resultats obtinguts i les noves necessitats detectades.
- **Participació en coordinacions periòdiques amb els diversos agents educatius**, com ara EAP, comissió d'atenció educativa inclusiva (CAEI), equips docents (nivell, cicle o claustre) i juntes d'avaluació.
- **Presència a les reunions amb professionals externs i famílies**, contribuint a la visió compartida i a la presa de decisions consensuades.
- **Compartició del calendari d'atenció al centre**, per facilitar l'organització interna i optimitzar la planificació de les actuacions.

3.6. Etapes que atén

Actualment, al Consorci d'Educació de Barcelona, els CEEPSIR donen atenció als centres que imparteixen el segon cicle d'educació infantil, educació primària i educació secundària obligatòria.

El Consorci d'Educació de Barcelona és l'encarregat de planificar i establir quins dels centres del seu àmbit territorial —d'entre aquells que el Departament d'Educació ha determinat prèviament— han de proporcionar suport com a CEEPSIR i quins altres han de rebre aquest suport, a partir d'una distribució geogràfica equilibrada i de criteris pedagògics.

04

L'etapa d'educació infantil

L'educació infantil comprèn sis cursos, dels 0 als 6 anys, i té caràcter voluntari. S'organitza en dos cicles educatius de tres cursos cadascun, de 0 a 3 anys i de 3 a 6 anys. Tot i que és una etapa on la matrícula és voluntària, al segon cicle (de 3 a 6 anys) gairebé el total de les famílies opta per matricular els infants. És en aquesta segona etapa on intervé el CEEPSIR.

4.1. Punts clau del currículum

L'educació infantil és una etapa fonamental per al desenvolupament integral dels infants, on s'estableixen les bases per a la construcció de la identitat, la convivència, el benestar emocional i les primeres formes de relació amb l'entorn. Tal com recull el currículum d'educació infantil de Catalunya, l'escola bressol i l'escola esdevenen espais de vida, d'aprenentatge i de creixement, plens de vincles afectius, vivències emocionals, relacions socials i valors ètics i democràtics. Aquests espais han de garantir una atenció global en un marc de benestar, seguretat i acollida, i fomentar una educació basada en la responsabilitat personal i comunitària, l'autoestima, la convivència i l'afany de superació.

El currículum d'aquesta etapa es fonamenta en una concepció competencial, inclusiva i personalitzada, amb propostes pedagògiques flexibles i contextualitzades que afavoreixen l'accessibilitat, la igualtat d'oportunitats i la participació activa de tots els infants. Aquest enfocament promou el disseny universal per a l'aprenentatge i la personalització del recorregut educatiu, i reconeix la diversitat com un valor que cal atendre des d'una perspectiva d'equitat i no discriminació. L'adquisició del llenguatge, la competència comunicativa i lingüística, així com les competències emocionals, socials i personals, són eixos clau per al desenvolupament dels infants, ja que els permeten expressar-se, comunicar idees i sentiments, construir pensament i establir relacions significatives amb el seu entorn.

El currículum es desplega a partir de quatre eixos de desenvolupament i aprenentatge estretament interrelacionats, que requereixen una planificació educativa que promogui situacions globals, significatives i estimulants. Aquests eixos són: un infant que creix amb autonomia i confiança; un infant que es comunica amb diferents llenguatges; un infant que descobreix l'entorn amb curiositat, i un infant que forma part de la diversitat del món que l'envolta.

Dins aquest marc, els centres educatius tenen la responsabilitat de desenvolupar i completar el currículum establert pel Departament d'Educació, adaptant-lo a les característiques del mateix centre, del seu entorn sociocultural i de cada infant, mitjançant la gradació de les mesures i els suports segons el grau d'intensitat necessari. En aquest procés, la tasca dels equips que donen suport a l'atenció a la diversitat, com els CEEPSIR, és clau per acompanyar, assessorar i col·laborar amb els centres en la construcció d'una educació infantil realment inclusiva, equitativa i de qualitat per a tothom.

4.2. L'escolarització a l'etapa d'educació infantil

L'educació infantil, tal com recull l'article 56 de la Llei 12/2009, del 10 de juliol, d'educació, “té com a objectiu el desenvolupament global de les capacitats dels infants durant els primers anys de vida, a l'inici del procés d'aprenentatge, i ha de prevenir i compensar els efectes discriminadors de les desigualtats d'origen social, econòmic o cultural”.

A més a més, el Decret 21/2023, de 7 de febrer, d'ordenació dels ensenyaments de l'educació infantil, recull que l'educació infantil “és una etapa educativa de caràcter voluntari i amb identitat pròpia, que atén infants fins als sis anys”.

L'educació infantil s'ha de regir per diversos principis pedagògics, entre els quals s'inclou oferir experiències d'aprenentatge globalitzades, significatives i funcionals, fonamentades en els interessos i les necessitats dels infants, que fomentin, amb l'acompanyament educatiu, la presa de decisions i la capacitat d'aprendre per si mateixos, tot respectant els diferents ritmes evolutius.

L'etapa d'educació infantil, pel seu caràcter voluntari i per treballar les experiències d'aprenentatge globalitzades, és un context molt favorable per a la inclusió de tot l'alumnat a l'escola ordinària. Per tant, la proposta d'escolarització que ha d'elaborar l'EAP ha de ser l'escolarització en un centre ordinari amb la provisió dels suports necessaris.

L'etapa d'educació infantil és probablement el moment en què més intensitat de suport hauria d'oferir el CEEPSIR, ja que el treball amb aquests alumnes és clau en les etapes primerenques per tal d'establir les bases de la comunicació, els hàbits i l'estructuració de l'entorn, i afavorir així més participació de l'infant.

05

Intervenció del CEEPSIR

5.1. Les mesures i els suports en el segon cicle de l'educació infantil

Per promoure una educació inclusiva i de qualitat, els centres educatius treballen a partir de quatre eixos de desenvolupament i aprenentatge: el benestar personal, la comunicació i el llenguatge, la descoberta i l'experimentació, i la convivència i la relació amb els altres. Aquests eixos orienten la pràctica pedagògica i garanteixen una resposta global i equilibrada a les necessitats de tot l'alumnat.

Amb l'objectiu de donar resposta a aquesta diversitat, els centres apliquen una sèrie de mesures i suports universals (MISU), que són estratègies preventives, organitzatives i metodològiques que afavoreixen la participació i l'aprenentatge de tot l'alumnat, especialment en els primers anys d'escolarització. Aquestes mesures, pensades per ser accessibles per a tothom, constitueixen la base de la intervenció educativa i són el primer pas abans d'activar suports més específics o intensius.

En aquest marc, la intervenció del CEEPSIR s'ha d'entendre com un acompanyament que impulsa la consolidació i la millora d'aquestes MISU dins l'aula ordinària. Sempre que sigui possible, les actuacions del CEEPSIR s'han d'orientar a reforçar la implementació de les mesures i els suports universals, per garantir, així, una intervenció ajustada, preventiva i respectuosa amb el ritme i les necessitats de cada infant.

Les mesures i els suports universals (MISU) més implementades a l'etapa d'educació infantil són:

- Organització de l'aula per racons de joc i aprenentatge
- Incorporació sistemàtica de joc simbòlic i joc lliure
- Educació emocional integrada al dia a dia
- Ús de suports visuals i pictogrames
- Rutinari i anticipació mitjançant agendes visuals

- Adaptacions d'accés: ambient sensorial, temps flexible i espais tranquils
- Tecnologies de la informació i comunicació (TIC) com a eina facilitadora
- Promoció del moviment lliure i l'experimentació
- Activitats d'autonomia personal com a eix transversal

Les MISU vinculades als quatre eixos de desenvolupament al segon cicle d'educació infantil són:

Eix de desenvolupament	Propostes de mesures i suports universals
Benestar personal i autonomia	• Rutina clara i anticipada (visual i oral) • Activitats de cura personal (vestir-se, rentar-se i esmorzar) com a moments d'aprenentatge • Suport en la regulació emocional (racó de calma, contes, titelles...) • Temps d'acollida i comiat personalitzats
Comunicació i llenguatge	• Ús de sistemes augmentatius i alternatius de comunicació (SAAC) • Riquesa de llenguatges: oral, corporal, muical, plàstic... • Interaccions comunicatives en petits grups • Narració d'històries i cançons amb suport visual i corporal
Descoberta i experimentació	• Espais d'experimentació lliure amb materials sensorials i naturals • Racons manipulatius i d'investigació • Itineraris d'aprenentatge adaptats als interessos de l'infant • Ús de les TIC per explorar i construir coneixement
Convivència i relació amb els altres	• Joc compartit i cooperatiu (amb parelles o petits grups) • Activitats que fomentin la col·laboració i l'empatia • Creació d'un clima de respecte i seguretat emocional • Participació activa en les assemblees i preses de decisions senzilles

Segons marca el currículum d'educació infantil, els quatre eixos de desenvolupament i aprenentatge a l'educació infantil són:

5.1.1. Eix 1: Un infant que creix amb autonomia i confiança

El desenvolupament emocional i socioafectiu és fonamental durant la primera infància, ja que constitueix la base per a l'aprenentatge i la construcció de la identitat. Tot i això, alguns infants poden experimentar dificultats en aquest àmbit, que es poden manifestar en inseguretat, dependència excessiva, problemes de conducta, aïllament o dificultats per establir vincles amb els altres.

Per garantir el seu benestar i afavorir un aprenentatge significatiu, és essencial que els mestres creïn un entorn que inspire seguretat i confiança. Això implica establir rutines clares i predictibles, definir normes comprensibles i adaptar les activitats a les necessitats individuals de cada infant. Quan l'entorn és estable i estructurat, els infants poden anticipar el que succeirà, fet que redueix la incertesa i els permet desenvolupar un sentiment de control sobre la seva experiència educativa.

A més, l'organització de l'espai educatiu té un paper fonamental en la promoció de l'autonomia i la confiança. Un ambient estructurat i accessible, amb zones diferenciades segons les necessitats i els interessos dels infants, facilita la regulació emocional i promou la seva participació activa. Els materials han de ser variats i adaptats, i han d'incloure suports visuals, tàctils o manipulatius, per fomentar la comprensió i la independència en la realització de les activitats quotidianes.

Creació d'espais i activitats per fomentar l'autonomia i la confiança

Per afavorir el desenvolupament de la seguretat i la confiança en els infants, és essencial proporcionar espais i activitats que els permetin actuar amb independència i prendre decisions dins d'un entorn segur i motivador.

---

01. Espais que fomenten l'autonomia

- Racó de la vida quotidiana: una zona de l'aula on els infants puguin practicar habilitats d'autonomia, com vestir-se i desvestir-se amb jocs de botons i cremalleres, parar taula o rentar-se les mans amb materials adaptats a la seva alçada.
  - Espai de presa de decisions: una paret o plafó on els infants puguin triar activitats autònomament mitjançant pictogrames o targetes visuals, fomentant la seva capacitat de decidir i gestionar el seu temps de joc i treball.
  - Racó de les responsabilitats: un panell amb tasques senzilles (regar les plantes, repartir materials, ajudar a l'hora de dinar) assignades a cada infant, per potenciar el sentit de competència i responsabilitat.
-

---

02. Activitats per desenvolupar la confiança en si mateixos

- El cercle de les emocions: dinàmiques diàries en què els infants comparteixen com se senten a través de targetes emocionals, titelles o l'ús del mirall per identificar les seves expressions facials. Això afavoreix el reconeixement i la gestió emocional, i alhora reforça el vincle amb el grup.
- Jocs de rol i dramatitzacions: activitats en què els infants representin situacions quotidianes, com anar a comprar, anar al metge o cuidar una mascota. Això els permet guanyar seguretat en la interacció social i desenvolupar habilitats per afrontar nous reptes.
- Exploració i resolució de problemes: activitats basades en la resolució de petits desafiaments, com construccions amb blocs, circuits de psicomotricitat o jocs de laberints, que fomentin la perseverança, la creativitat i la confiança en les pròpies capacitats.

---

03. El joc com a eina per al desenvolupament de la seguretat i l'autonomia

El joc, com a activitat natural en la infància, ha de ser l'eix vertebrador de l'aprenentatge. A través del joc, els infants integren l'acció, les emocions i el pensament de manera espontània, alhora que desenvolupen el llenguatge, les habilitats socials i la capacitat de resoldre conflictes.

- Joc lliure en espais flexibles: permet que cada infant decideixi a què vol jugar i com organitzar el seu temps, i afavorir, així, la seva independència.
- Joc cooperatiu: activitats en què els infants han de col·laborar per assolir un objectiu comú, com construir una torre, resoldre un puzzle gegant o inventar una història entre tots. Això fomenta la confiança en el grup i la capacitat de treballar en equip.
- Joc simbòlic: espais com la caseta, el supermercat o l'hospital permeten als infants representar rols, expressar emocions i posar en pràctica situacions de la vida quotidiana, fet que reforça la seva seguretat en les interaccions socials.

Un entorn que fomenti la seguretat, la confiança i la inclusió

Perquè aquests ambients siguin realment inclusius i potenciïn l'autonomia i la confiança dels infants, la figura del docent és essencial. Aquest ha d'actuar com a guia i facilitador, respectar els ritmes individuals i proporcionar estratègies de suport quan sigui necessari.

A més, és essencial fomentar una actitud d'acceptació i empatia dins de l'aula, on cada infant se senti valorat i respectat. L'acompanyament afectiu, la flexibilitat en la intervenció i la creació d'un entorn acollidor i estimulants són aspectes clau perquè cada infant pugui desenvolupar-se amb seguretat, autoestima i benestar emocional.

5.1.2. Eix 2: Un infant que es comunica amb diferents llenguatges

El desenvolupament del llenguatge és un procés complex que es veu influït per múltiples factors, com ara el context familiar i social, les oportunitats d'interacció i les condicions individuals de cada infant. Alguns poden presentar dificultats transitòries o permanents en l'adquisició i l'ús del llenguatge, fet que pot afectar la seva capacitat de comunicació i interacció amb l'entorn. Aquestes dificultats es poden manifestar de diverses maneres: retard en l'adquisició del llenguatge, un desenvolupament lingüístic inferior a la mitjana evolutiva o trastorns específics que limiten la seva expressió i comprensió. A més, els infants que creixen en contextos socioculturalment desafavorits poden experimentar una manca d'estimulació lingüística, fet que pot dificultar l'enriquiment del seu vocabulari i la fluïdesa en la comunicació.

Davant d'aquesta diversitat, l'escola ha de ser un espai que afavoreixi el desenvolupament del llenguatge en totes les seves formes, incloent-hi la comunicació verbal, la no verbal i l'augmentativa. Això implica la creació d'ambients rics en estímuls lingüístics, on l'infant pugui escoltar, expressar-se i interactuar de manera significativa.

Creació d'espais i activitats per potenciar l'aprenentatge del llenguatge

Per estimular el desenvolupament lingüístic, és fonamental disposar d'espais i activitats que fomentin la comunicació en un entorn motivador i segur. Aquests espais han de ser flexibles, adaptables a les necessitats de cada infant i estructurats de manera que facilitin diverses formes d'expressió.

- Espais de conversa i interacció: la disposició de racons de comunicació dins l'aula, com un racó de diàleg amb coixins i materials visuals, pot incentivar els infants a expressar-se de manera espontània i a participar en converses guiades. Aquests espais han d'estar pensats per a diferents modalitats comunicatives, incloent-hi la llengua oral, els gestos, els pictogrames o els sistemes augmentatius de comunicació.
- Racons de joc simbòlic: els espais de joc representen una eina essencial per al desenvolupament del llenguatge. Racons com el supermercat, la casa, l'hospital o la botiga permeten als infants recrear situacions quotidianes, incorporar nou vocabulari i practicar estructures lingüístiques en un context lúdic i motivador.
- Biblioteques multisensorials: les biblioteques d'aula han de comptar amb llibres adaptats a diferents nivells de comprensió, llibres de textures, contes amb pictogrames i àlbums visuals per afavorir l'accés a la narració i la comprensió de relats. La lectura compartida i els contes explicats de manera dramatitzada també són estratègies valuoses per estimular la comprensió i l'expressió oral.

- Activitats de música i ritme: les cançons, les rimes i els jocs de falda són eines potents per reforçar la consciència fonològica i el ritme del llenguatge. L'ús de la música com a eina pedagògica ajuda els infants a memoritzar estructures lingüístiques i a millorar la seva fluïdesa verbal.
- Materials de suport visual i tàtil: per als infants amb dificultats de comunicació, és imprescindible proporcionar suports visuals com ara pictogrames, plafons comunicatius i gestos associats a paraules per reforçar la comprensió i l'expressió. L'ús de materials tàctils, com lletres en relleu o els materials manipulatius, pot facilitar l'accés al llenguatge escrit i oral.
- Tecnologies per a la comunicació: la incorporació de dispositius com tauletes amb aplicacions de comunicació alternativa i augmentativa, comunicadors dinàmics o sistemes de veu sintetitzada pot ser un recurs fonamental per a infants amb dificultats severes en el llenguatge oral.

Crear aquests espais i propostes dins l'aula permet que cada infant trobi la seva manera d'expressar-se i desenvolupar el seu llenguatge de manera natural i significativa. L'acompanyament dels docents, amb una actitud respectuosa i facilitadora, és clau per garantir que tots els infants tinguin l'oportunitat de comunicar-se de manera efectiva i enriquidora.

5.1.3. Eix 3: Un infant que descobreix l'entorn amb curiositat

L'exploració de l'entorn és fonamental en el procés d'aprenentatge dels infants, ja que els permet construir coneixements a partir de l'experiència directa. Mitjançant la manipulació d'objectes, l'observació i la interacció amb l'entorn, desenvolupen habilitats cognitives, motores i socials. No obstant això, alguns infants poden trobar barreres que dificultin aquesta descoberta, com ara dificultats perceptives (auditives, tàctils o visuals) o motrius, que poden reduir les oportunitats d'experimentació i interacció amb el medi.

És essencial que els docents adaptin l'entorn educatiu i dissenyin activitats d'aprenentatge que garanteixin la participació de tots els infants, proporcionant experiències enriquidores i ajustades a les seves necessitats. Això implica generar espais d'aprenentatge estimulants i inclusius, on l'infant pugui explorar, descobrir i implicar-se de manera activa, independentment de les seves característiques individuals.

Creació d'espais i activitats per potenciar l'exploració de l'entorn

Per fomentar la descoberta i la curiositat de l'infant, és fonamental que l'entorn educatiu sigui accessible, motivador i multisensorial. A continuació, es presenten diversos espais i activitats que poden contribuir a potenciar l'exploració i l'aprenentatge significatiu:

---

01. Racons d'experimentació sensorial

Els infants aprenen a través dels sentits, per això és important oferir espais on puguin experimentar amb diferents textures, sons, olors i materials:

- Taules de llum: permeten observar i manipular objectes translúcids, lletres de colors, sorra o líquids per explorar conceptes com la llum i l'ombra, la transparència o les formes.
- Caixes sensorials: recipients plens de materials diversos (arròs, sorra, fulles, boletes de gel, escuma d'afaitar...) que els infants poden tocar, manipular i explorar per estimular la percepció tàtil.
- Camins sensorials: recorreguts amb diferents superfícies (pedres suaus, gespa artificial, catifes de textures, fusta...) per treballar la percepció tàtil i l'equilibri.

---

02. Espais d'exploració del medi natural

El contacte amb la natura afavoreix la curiositat i el descobriment, i fomenta la connexió amb l'entorn i l'aprenentatge vivencial:

- Horts escolars: permeten als infants observar el cicle de la vida, plantar llavors, cuidar plantes i experimentar amb diferents textures i olors.
- Jardins sensorials: espais amb plantes aromàtiques, flors de colors vius i materials naturals que estimulin els sentits.
- Sortides a l'entorn: visites a parcs, boscos o espais urbans per fomentar l'observació i la interacció amb l'entorn.

---

03. Racons de descoberta científica

Crear espais dedicats a l'experimentació científica pot despertar la curiositat i l'interès per la investigació:

- Racó de les petites investigacions: taula amb materials per fer experiments senzills com barrejar aigua i oli, descobrir reaccions amb vinagre i bicarbonat, o observar com es fon el gel.
  - Racó de la lupa i el microscopi: espai amb materials naturals (fulles, pedres, closques d'insectes...) perquè els infants puguin explorar els detalls a través d'instruments d'observació.
  - Taula de flotació: experimentació amb objectes que suren i s'enfonsen per treballar conceptes científics de manera manipulativa.
-

---

04. Espais de joc motor i d'exploració corporal

Per als infants amb dificultats motrius, és essencial adaptar els espais perquè puguin explorar lliurement i desenvolupar les seves capacitats físiques:

- Circuits motrius: estructures amb rampes, túnels, superfícies irregulars i elements per escalar que fomentin la coordinació i l'equilibri.
- Zones de moviment lliure: espais amb matalassos, pilotes de diferents mides i superfícies inclinades per facilitar la mobilitat.
- Jocs d'exploració postural: activitats que impliquin moviments diversos, com reptar, girar, saltar o rodolar, per millorar la consciència corporal.

Un entorn que fomenti la participació i la curiositat

L'objectiu de tots aquests espais i activitats és oferir a cada infant l'oportunitat d'explorar el món que l'envolta segons les seves capacitats i interessos. L'entorn ha d'estar dissenyat perquè tots els infants, independentment de les seves dificultats, puguin experimentar i participar de manera activa en el seu aprenentatge.

L'acompanyament del docent és fonamental per guiar i adaptar les experiències segons les necessitats individuals, proposant reptes adequats i oferint el suport necessari perquè cada infant pugui gaudir del procés de descoberta amb autonomia i seguretat.

5.1.4. Eix 4: Un infant que forma part de la diversitat del món que l'envolta

L'infant es desenvolupa i construeix la seva identitat a partir de les relacions amb els altres. L'autoconeixement no es pot entendre sense la interacció amb l'entorn i amb les persones que l'integren. Per aquest motiu, és fonamental promoure experiències que facilitin l'exploració del jo i dels altres, i fomentin el desenvolupament emocional, social i comunicatiu.

A través d'aquest procés, els infants descobreixen les seves pròpies emocions i habilitats, aprenen a expressar-se, a gestionar els seus sentiments i a establir vincles positius. Al mateix temps, prenen consciència de la diversitat que els envolta i desenvolupen valors com l'empatia, el respecte i la cooperació.

Davant la riquesa de la diversitat, els professionals de l'àmbit educatiu han de proporcionar als infants les eines i estratègies necessàries per interactuar de manera positiva amb els altres, reconeixent i valorant les diferències individuals com un element enriquidor per a la convivència.

Creació d'espais i activitats per potenciar la descoberta de la diversitat i la relació amb els altres

Per afavorir la construcció d'una identitat individual i col·lectiva respectuosa amb la diversitat, és essencial generar espais i propostes educatives que permetin als infants conèixer-se, expressar-se i conviure de manera harmònica.

---

01. Espais de convivència i relació

- Racó de les emocions: un espai amb materials visuals (miralls, pictogrames, contes emocionals...) i objectes sensorials (pilotes antiestrès, pots de la calma...) perquè els infants aprenguin a identificar i gestionar les seves emocions.
  - L'assemblea del matí: un moment diari per compartir sentiments, vivències i inquietuds, que fomenti l'escolta activa i el respecte per les opinions dels altres.
  - Zona de relaxació: un espai amb coixins, llums tènues i música suau per oferir als infants un lloc on puguin autoregular-se quan ho necessitin.
-

02. Activitats per treballar la diversitat i la inclusió

- Contes i històries sobre la diversitat: explicació de relats que mostrin formes de vida, cultures, capacitats i maneres de ser diferents per fomentar la comprensió i l'acceptació de la diferència.
  - El mural de les identitats: elaboració col·lectiva d'un mural on cada infant pugui expressar la seva personalitat a través de dibuixos, fotografies o frases sobre el que el fa únic i especial.
  - Jocs de rol i dramatitzacions: representació de situacions quotidianes per treballar habilitats socials, com el respecte, la cooperació i la resolució de conflictes.
-

03. Experiències de treball cooperatiu

- Projectes en grup: propostes d'aprenentatge en què cada infant tingui un rol dins l'equip, potenciant la col·laboració i la valoració de les aportacions de tots.
  - Jocs de construcció col·lectiva: activitats amb materials manipulatius (peces grans, blocs de fusta, materials reciclats...) per crear estructures en equip i reforçar el treball conjunt.
  - Espais de trobada amb altres grups: activitats compartides amb infants d'edats diferents, amb famílies o amb altres comunitats educatives per ampliar la xarxa de relacions.
-

Un entorn que fomenti la pertinença i la inclusió

Els infants han de créixer en un ambient on se sentin valorats i respectats per qui són. L'escola ha de ser un espai de trobada on es promoguin relacions positives, l'empatia i la convivència en la diversitat. La tasca del docent és essencial per guiar aquest procés, ja que ha de modelar actituds inclusives i facilitar experiències enriquidores que ajudin els infants a formar part activa i compromesa del món que els envolta.

5.2. Necessitats educatives de l'alumnat i intervenció del CEEPSIR

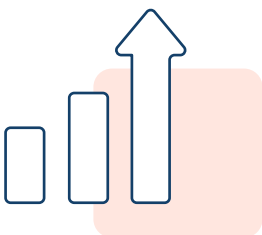
Abans de definir les estratègies específiques d'intervenció, és fonamental dur a terme una observació prèvia a l'aula que permeti identificar les capacitats, els interessos i les necessitats de l'alumne o alumna. Aquest procés resulta clau per comprendre el seu funcionament global i establir un vincle de confiança que afavoreixi el seu desenvolupament personal i educatiu.

Per donar una resposta adequada a les necessitats educatives i garantir la presència, la participació i el progrés (les tres "p"), es proposa la implementació de mesures i suports de caràcter universal, addicional i intensiu. Cal tenir present que algunes d'aquestes actuacions, tot i iniciar-se com a mesures addicionals o intensives, poden evolucionar cap a pràctiques de caràcter universal, en la mesura que es consolida la intervenció del CEEPSIR i s'impulsa una transformació en la cultura i la pràctica educativa del centre.

En qualsevol cas, les intervencions han d'estar sempre orientades a promoure l'autonomia, l'aprenentatge significatiu i l'autoconeixement de l'alumnat.

A partir de l'observació inicial i l'anàlisi contextual, es poden implementar un conjunt de recomanacions que es despleguen a continuació i que s'estructuren en diversos àmbits d'intervenció. Cadascun d'aquests àmbits es presenta amb un format coherent, que en facilita la comprensió i aplicació. En cada apartat es detallen les mesures i els suports específics (metodologies, estratègies, eines i actuacions) que poden contribuir a millorar la resposta educativa.

5.2.1. Necessitats derivades de l'àmbit del procés de desenvolupament

Presenten un retard greu en dues o més àrees del desenvolupament (llenguatge, parla, comunicació o desenvolupament psicomotriu, que tenen afectació en la relació social i/o en el comportament de l'infant).

Sovint necessiten el suport o la supervisió de l'adult perquè poden presentar dificultats en el desenvolupament dels hàbits de treball i/o del comportament. No sempre demanen ajuda al docent.

Poden seguir els aprenentatges amb estratègies personalitzades de caràcter metodològic, organitzatiu, de material i/o d'avaluació.

Creació d'un entorn estructurat i previsible

Per garantir la seguretat i l'autonomia de l'infant, cal proporcionar un **entorn clar i organitzat**, amb rutines estables i elements que ajudin a anticipar el que succeirà. Algunes estratègies útils són:

- **L'ús de suports visuals**, com ara horaris pictogràfics, seqüències amb imatges, objectes tangibles i indicadors visuals, facilita les transicions entre activitats i espais. Aquests recursos visuals contribueixen a estructurar les rutines del dia a dia, promoure l'autonomia, anticipar els esdeveniments, organitzar l'espai, reforçar la comprensió del llenguatge, seguir les normes i regular la conducta i les emocions.
- **Senyalització d'espais personals**: marcatge del penjador, la cadira, la rotllana o el lloc a taula per reforçar la identificació i l'autonomia.
- **Anticipació d'activitats**: l'ús de música, cançons o senyals visuals (com encendre i apagar llums) pot ajudar a preparar l'infant per començar o acabar una tasca.
- **Adequació dels espais**: disposar d'un **racó de la calma** amb coixins, llums suaus o materials sensorials per afavorir la regulació emocional.

Foment de la comunicació augmentativa i alternativa (CAA)

Per als infants que necessiten suports en la comunicació, és fonamental proporcionar eines que facilitin l'expressió i la interacció. Això es pot aconseguir mitjançant:

- **Promoció de la intenció comunicativa**: afavorir situacions de comunicació espontània a partir dels seus interessos, amb jocs senzills i repetitius, activitats de falda i dinàmiques d'atenció conjunta amb objectes i sense.
  - **Ús de recursos de CAA**: incloure imatges reals, pictogrames, plafons de comunicació, llibres adaptats, gestos (bimodal) i comunicadors electrònics en funció de les necessitats de cada infant.
  - **Modelatge i guiatge**: utilitzar frases senzilles, repetir instruccions i reforçar amb paraules clau per millorar la comprensió i expressió oral de l'alumnat.
-

Accés a l'aprenentatge

L'adaptació dels materials i les metodologies és clau per garantir que tots els infants puguin participar activament en el procés educatiu. Algunes estratègies són:

- **Materials visuals i manipulatius:** ús de suports gràfics, pictogrames i elements tàctils per reforçar la comprensió.
- **Aprenentatge actiu:** integrar jocs educatius, activitats pràctiques i materials multisensorials per fer l'aprenentatge més vivencial.
- **Foment de la interacció entre iguals:** promoure activitats en parelles o petits grups per potenciar la col·laboració i la comunicació.

Desenvolupament de les habilitats socials

És important proporcionar espais i situacions que permetin als infants millorar la seva interacció amb els altres:

- **Jocs de rol i dramatitzacions:** activitats que permeten assajar situacions socials i treballar la resolució de conflictes.
- **Participació en activitats col·lectives:** festes, sortides, dinàmiques en grup reduït i jocs estructurats que afavoreixin la interacció.
- **Modelatge per part dels adults:** l'educador ha de mostrar estratègies socials efectives i reforçar positivament els intents de comunicació i relació amb els altres.

Integració sensorial i autoregulació

Tenint en compte les necessitats sensorials de cada infant, cal proporcionar espais i materials per afavorir el seu benestar i concentració:

- **Espais d'autoregulació:** racons amb materials com pilotes sensorials, coixins de pes, tubs de llum o taules de llum per estimular o relaxar segons les necessitats.
  - **Activitats multisensorials:** incorporar experiències tàctils, visuals i sonores que ajudin a regular l'activació de l'infant.
-

Altres aspectes clau

✓ Col·laboració amb la comunitat educativa

- Formació i sensibilització del personal docent i dels companys/es per afavorir un entorn inclusiu.
  - Coordinació amb altres professionals i amb les famílies per garantir una atenció coherent i ajustada a les necessitats de l'alumnat.
-

✓ Flexibilitat i paciència

- Entendre que cada dia pot ser diferent i adaptar les estratègies segons l'estat emocional i les necessitats del moment.
  - Fomentar un clima de confiança i seguretat perquè l'infant se senti acollit i valorat.
-

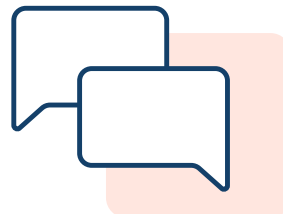
Amb aquestes estratègies, es facilita un entorn inclusiu i enriquidor que promou el desenvolupament integral de l'alumnat, i garanteix la seva participació i benestar dins l'aula.

5.2.2. Necessitats derivades de l'àmbit de la comunicació i la relació

L'infant presenta necessitats específiques de suport en diversos àmbits del seu desenvolupament que requereixen una intervenció ajustada al context educatiu.

En l'**àrea pràctica i personal**, necessita supervisió en alguns hàbits bàsics de la vida diària i pot mostrar hipersensibilitat a estímuls de l'entorn, fet que requereix estratègies d'adaptació amb suport de l'adult. Davant les exigències de l'entorn escolar, pot experimentar un malestar que es regula millor amb ajustaments contextuais o amb l'acompanyament directe. Els canvis i les situacions noves poden generar desregulació emocional i conductual, per la qual cosa l'anticipació i el suport adult són fonamentals. A més, sovint necessita ajuda per identificar situacions de perill i per gestionar patrons de comportament repetitius o interessos restringits que interfereixen en la seva participació.

Pel que fa a l'**àrea social**, té intenció i capacitat per comunicar-se amb llenguatge oral, tot i que necessita suport de sistemes augmentatius i alternatius de comunicació (SAAC) per a diverses funcions comunicatives. La seva estructura de diàleg no està plenament consolidada i pot presentar dificultats en la interpretació de la intenció de l'altre i del context. Encara que mostra interès per relacionar-se amb els iguals, sovint ho fa de manera desajustada i pot instrumentalitzar l'altre segons els seus interessos.

També identifica els adults referents, però li costa demanar ajuda de manera efectiva.

En l'**àrea conceptual**, el seu pensament és concret i la seva comprensió tendeix a ser literal, fet que millora amb el suport d'elements que facilitin la interpretació de significats. Pot participar en el joc simbòlic, generalment vinculat als seus interessos, i compartir certs aprenentatges escolars amb els companys. Tot i això, requereix un acompanyament específic del docent per avançar en els aprenentatges. A més, pot desenvolupar un alt rendiment en àrees d'interès particular i necessitar la guia de l'adult per reconduir aquestes habilitats de manera funcional dins del context escolar.

Accés a la comunicació

Per afavorir la comunicació, cal partir d'una accessibilitat cognitiva adequada, que es pot garantir mitjançant:

Per afavorir la comunicació, cal partir d'una **accessibilitat cognitiva adequada**, que es pot garantir mitjançant:

- **Senyalització d'espais** per facilitar la comprensió i orientació dins l'aula.
- **Ús d'horaris i rutines visuals** per anticipar activitats i reduir la incertesa.
- **Rituals d'inici i final d'activitat**, com l'ús de cançons, sons o gestos que ajudin l'infant a comprendre el moment de canvi.
- **Anticipació de modificacions** en l'entorn (canvi de professional, espai, material, etc.).
- **Planificació de propostes en col·laboració amb el/la mestre/a tutor/a**, per assegurar la coherència entre professionals.
- **Modelatge de les estratègies comunicatives**, mostrant als infants com utilitzar els diversos suports de manera efectiva.
- **Treball de contacte visual i atenció compartida**, promovent la intencionalitat comunicativa i la interacció social.

L'abordatge de la comunicació ha de ser **individualitzat**, i ha de diferenciar entre els infants que disposen de llenguatge oral i aquells que no en tenen o el tenen molt limitat.

Quan hi ha llenguatge oral, cal valorar-ne la funcionalitat en diversos contextos, observant si afavoreix realment la interacció o si es fa servir de manera repetitiva. En aquests casos, es poden implementar estratègies com:

- Ús de **suports visuals** per estructurar el discurs.
  - Entrenament en **habilitats pragmàtiques**, com l'ús adequat de torns de paraula i la regulació del volum i del to de veu.
-

Quan el llenguatge oral és inexistent o molt limitat, és imprescindible introduir **sistemes augmentatius i alternatius de comunicació (SAAC)**. Aquests sistemes han d'adaptar-se a cada infant i poden incloure:

- **Suports tangibles, fotogràfics o pictogràfics** per afavorir la comprensió i expressió.
- **Ús de tauletes, comunicadors dinàmics i plafons visuals** com a eines de suport a la comunicació.

L'objectiu principal és garantir que **cada infant disposi d'eines adequades per expressar-se i interactuar de manera funcional i efectiva en el seu entorn**.

Acompanyament personalitzat

És essencial oferir un **acompanyament específic** per part de l'adult per facilitar l'ús de les mesures d'autoregulació i optimitzar l'organització dels recursos segons les necessitats de l'infant. Aquest acompanyament ha de permetre:

- Adaptar les estratègies en funció de l'evolució de l'alumne/a.
- Oferir suport individualitzat en moments de canvi o transició.
- Mantenir la **flexibilitat en l'organització diària**, ajustant les propostes en funció del moment emocional i cognitiu de l'infant.

Accés als aprenentatges

L'adquisició de coneixements s'ha de basar en **metodologies actives i vivencials**, i ha de fomentar l'experimentació i la manipulació. Per això, cal:

- Oferir **situacions d'aprenentatge perceptives i sensorials**, adaptades als canals de processament preferents de cada infant.
  - Incorporar **materials visuals, tàctils i manipulatius** per afavorir la comprensió.
  - **Fomentar la interacció entre iguals**, mitjançant activitats cooperatives i dinàmiques que afavoreixin la comunicació i la col·laboració.
-

Altres aspectes clau

Temps d'observació i avaluació

- Observar i analitzar les necessitats de l'alumnat en el seu entorn natural per comprendre millor la seva manera d'interactuar i aprendre.
-

Treball col·laboratiu entre professionals

- Compartir les observacions entre els professionals que intervenen amb l'infant per garantir una intervenció coherent.
  - Elaborar un **registre d'observació** compartit per facilitar el seguiment i l'adaptació de les estratègies educatives.
-

Implicació de la família

- Conèixer les necessitats i situacions familiars concretes de cada infant per adaptar els suports escolars.
  - Introduir elements familiars dins l'aula, com **fotografies de la família**, per afavorir la seguretat emocional i l'evocació del record.
-

Respecte pel moment evolutiu de cada infant

- Adaptar les expectatives i les intervencions a les seves capacitats i ritmes individuals, per garantir un desenvolupament harmoniós i ajustat a les seves necessitats.
-

Amb aquestes pautes, s'assegura una intervenció basada en l'**observació**, la **personalització** i la **inclusió**, amb l'objectiu de proporcionar als infants un entorn segur, estimulant i adaptat a les seves necessitats comunicatives i d'aprenentatge.

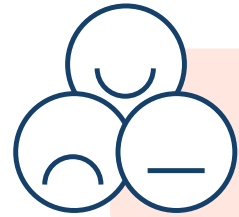
5.2.3. Necessitats derivades de l'àmbit de l'emoció, el pensament i la conducta

L'infant presenta alteracions persistents en el pensament, l'emoció i la conducta, amb manifestacions freqüents que requereixen suport i intervenció específica.

En l'**àrea pràctica o personal**, pot experimentar dificultats en la gestió emocional, la regulació de la conducta i la flexibilitat cognitiva en determinades situacions. Aquestes dificultats es poden reconduir amb l'acompanyament de l'adult. De manera recurrent, pot mostrar conductes d'autoagressió o heteroagressió, que, amb una intervenció adequada, es poden contenir en un breu període de temps. A més, pot exposar-se a situacions de risc, fet que requereix una supervisió constant.

Pel que fa a l'**àrea social**, aquestes alteracions poden afectar moderadament la seva participació i les relacions amb iguals i adults, així com el seu benestar acadèmic, familiar i emocional. També pot presentar dificultats en l'adquisició d'habilitats socials i en la gestió i resolució positiva de conflictes.

En l'**àrea conceptual**, és capaç de seguir els aprenentatges si compta amb estratègies metodològiques, organitzatives, materials i d'avaluació personalitzades que s'adaptin a les seves necessitats.

Pautes d'intervenció

Partint del fet que qualsevol conducta que interpretem com a desajustada és, en realitat, una expressió de malestar, és essencial que els professionals de l'educació adoptin una mirada comprensiva i analítica. Tant si es manifesta a través d'una **conducta inhibidora** com d'una **conducta externalitzada**, aquesta ens ofereix una oportunitat per comprendre què li està passant a l'alumne/a i com podem acompanyar-lo/la de la millor manera possible.

Per aquest motiu, és fonamental **identificar els factors desencadenants** d'aquestes conductes. Això implica observar i registrar les situacions que les provoquen durant un període de temps per poder realitzar una anàlisi acurada. Aquest procés ha de ser **col·laboratiu i coordinat**, i ha d'establir espais de treball en xarxa on els professionals que intervenen amb l'alumnat puguin acordar línies d'actuació comunes.

Estratègies d'intervenció

Ús del llenguatge positiu i de confiança

L'ús del llenguatge és clau per a la gestió de la conducta i el benestar emocional de l'alumnat. Cal:

- **Limitar l'ús del "no"** només a situacions de perill, per exemple, quan hi ha risc de fer-se mal o de perjudicar algú altre.
- **Utilitzar normes clares i concises** per proporcionar seguretat i estructura.

- **Oferir alternatives correctes** en comptes de centrar-se en les negatives. Per exemple, en lloc de dir “No corris!”, es pot dir “Camina a poc a poc”.

Crear un entorn amable i segur per afavorir el desenvolupament emocional i l’aprenentatge, ja que és imprescindible que l’alumnat senti que es troba en un espai de confiança. Això es pot aconseguir mitjançant:

- **L’establiment de vincles segurs** entre l’infant i l’adult.
- **El foment de l’autonomia** per generar un clima de seguretat i afavorir la motivació per aprendre.
- **La sensibilització del grup-classe**, facilitant estratègies als companys/es perquè puguin relacionar-se adequadament amb l’alumnat amb necessitats específiques.

Treball específic de situacions socials

És important oferir a l’alumnat espais on pugui comprendre i gestionar situacions socials, ja que això facilitarà la seva integració i participació en el grup. Algunes estratègies inclouen:

- **Simulacions i dramatitzacions** per assajar respostes adequades en diversos contextos socials.
- **Ús del modelatge de l’adult**, que mostri com actuar davant situacions quotidianes.
- **Jocs de rol i activitats cooperatives** per fomentar la interacció amb els iguals.

Accessibilitat del context

L’entorn educatiu ha de ser un espai inclusiu i acollidor on l’alumnat es pugui sentir **segur, reconegut i valorat**. Per aconseguir-ho, cal:

- **Adaptar els espais** per reduir possibles elements estressants o que dificultin la concentració.
- **Proporcionar suports visuals i organitzatius** que ajudin a estructurar el dia a dia.

Foment de l’autoimatge i l’autoestima

L’alumnat ha de sentir-se valorat per qui és. Per això, és essencial:

- **Crear situacions en què es potenciïn les seves fortaleces** i es respectin les seves particularitats.
- **Acompanyar emocionalment l’alumne/a**, utilitzant paraules afectuoses i, quan sigui necessari, contacte físic (com un toc a l’espatlla o una abraçada, si l’infant ho accepta) per ajudar-lo/a a prendre consciència del que sent i facilitar la seva autoregulació.

Altres aspectes a tenir en compte

La mirada institucional sobre el benestar emocional

L'abordatge del benestar emocional de l'alumnat ha de ser una estratègia global del centre educatiu. És necessari partir de situacions concretes i, progressivament, **dissenyar estratègies des del centre** que permetin donar resposta a les necessitats dels infants amb aquestes característiques.

L'observació del context per entendre les conductes

L'anàlisi de l'entorn és fonamental per comprendre les conductes i els estats emocionals de l'alumnat. Això implica:

- Observar les dinàmiques de l'aula, del pati i de l'espai de migdia.
- Identificar quins factors afavoreixen o dificulten el benestar dels infants.
- Ajustar les intervencions en funció de les necessitats reals detectades.

Acompanyar l'alumnat que manifesta conductes desafiants o que té dificultats en la regulació emocional requereix una intervenció **global, col·laborativa i personalitzada**. Mitjançant l'observació, el treball en equip i la implementació d'estratègies respectuoses i estructurades, es pot afavorir la seva seguretat, autonomia i participació dins l'entorn educatiu.

5.3. Facilitadors d'intervenció

5.3.1. Coordinació amb altres agents

El CEEPSIR s'integra dins el sistema educatiu inclús com un recurs d'acompanyament especialitzat als centres ordinaris, i ofereix suport als equips docents per garantir la presència, la participació i l'aprenentatge de tot l'alumnat, especialment aquell amb necessitats educatives especials. En aquest marc, la coordinació amb altres serveis i equips de suport és clau per assegurar una resposta educativa adequada.

D'entre els serveis amb els quals col·labora el CEEPSIR, es destaquen els equips d'assessorament i orientació psicopedagògics (EAP), les dinamitzadores d'educació inclusiva (DEI), els suports intensius per a l'escolarització inclusiva (SIEI), el Centre de Recursos Educatius per Trastorns del Desenvolupament i la Conducta (CRETDIC) i altres serveis

especialitzats, com el CREDA (discapacitat auditiva i/o amb trastorns greus del llenguatge i/o la comunicació), el CREDV (discapacitat visual), l'AIS (aula integral de suport) i el SIAL (suport intensiu d'audició i llenguatge).

Tot i que poden produir-se encavalcaments en algunes funcions, especialment amb l'EAP, les DEI, el SIEI i el CRETDIC, es promou un treball col·legiat on el CEEPSIR aporta la seva expertesa específica en l'atenció a infants amb el nivell 2 d'intensitat de suport, i complementa les accions d'aquests equips i afavoreix la implementació d'una resposta educativa integral i inclusiva.

Els professionals del CEEPSIR col·laboren de manera coordinada amb diversos agents i serveis del sistema educatiu per garantir una resposta inclusiva i ajustada a les necessitats de tot l'alumnat. Aquesta col·laboració es duu a terme des de les funcions i l'expertesa pròpies del CEEPSIR, i aporta valor afegit a les accions compartides amb altres equips i serveis.

Servei / professionals	Funcions principals	Coordinació amb el CEEPSIR
EAP (equips d'assessorament psicopedagògic)	- Avaluació psicopedagògica i proposta d'escolarització - Assessorament als equips docents i a les famílies - Elaboració d'informes i planificació de mesures de suport - Coordinació en la transició entre etapes educatives	Coordinació per garantir una resposta educativa coherent i compartida
DEI (dinamitzadores d'educació inclusiva)	- Assessorament i formació als centres sobre pràctiques inclusives - Disseny i difusió de recursos - Aplicació de mesures universals i detecció de barreres des del DUA	Coordinació en l'acompanyament als centres
SIEI (suport intensiu per a l'escolarització inclusiva)	- Atenció a l'alumnat amb més barreres per a la presència, la participació i l'aprenentatge - Suport directe al centre i a l'aula	Coordinació per aplicar mesures i suports intensius de manera ajustada a les necessitats

Servei / professionals	Funcions principals	Coordinació amb el CEEPSIR
SIAL (suport intensiu d'audició i llenguatge)	Atenció a alumnes amb discapacitat auditiva severa	Coordinació per aplicar mesures i suports intensius segons les necessitats específiques
CREDA (Centre de Recursos per a Deficiències Auditives)	Assessorament a centres i famílies sobre pèrdua auditiva o trastorns del llenguatge	Coordinació per implementar mesures i suports necessaris, i col·laborar en l'adaptació de processos o materials quan sigui necessari
CREDV (Centre de Recursos per a Deficiències Visuals)	Suport i assessorament per a alumnes amb discapacitat visual	Coordinació per implementar mesures i suports necessaris, i col·laborar en l'adaptació de processos o materials quan sigui necessari
CRETDIC (Centre de Recursos Educatius per a Trastorns del Desenvolupament i de la Conducta)	- Assessorament i suport tècnic sobre alumnat amb trastorns del desenvolupament i de la conducta - Col·laboració amb EAP i docents per a la identificació i atenció	Coordinació per implementar mesures i suports necessaris, i col·laborar en l'adaptació de processos o materials quan sigui necessari

El model de treball del CEEPSIR es basa en la col·laboració i la complementarietat amb altres serveis i suports per garantir una resposta educativa inclusiva i de qualitat. Mitjançant la coordinació amb aquests agents, es busca optimitzar els recursos, evitar solapaments i establir estratègies compartides per donar suport a l'alumnat amb necessitats educatives especials, i garantir, així, la seva presència, participació i aprenentatge dins del sistema educatiu ordinari.

5.3.2. Inici de la intervenció

Tal com s'ha destacat en els apartats anteriors, abans d'iniciar qualsevol intervenció amb l'alumnat, és imprescindible dur a terme una observació prèvia. Aquesta observació ha de permetre identificar les necessitats, els interessos i els recursos de l'infant i del grup, així com les possibles barreres i els facilitadors que poden influir en el seu aprenentatge i participació dins l'entorn escolar.

Per garantir una intervenció adequada i efectiva, és essencial establir una coordinació estreta amb tot l'equip docent que treballa amb l'alumnat i, si és possible, amb tots els professionals implicats en l'etapa educativa. Això inclou tutors/es, mestres de suport, especialistes, tècnics i altres professionals que intervenen en l'atenció educativa.

A més, un altre aspecte fonamental és la reunió amb la família, que permet obtenir una visió més completa de l'infant en el seu entorn familiar i social, més enllà de l'àmbit escolar. Aquesta trobada facilita la comprensió del seu desenvolupament, les dinàmiques familiars i els suports externs que rep, i afavoreix, així, una intervenció més personalitzada i coherent amb les seves necessitats.

Per tal d'assegurar una intervenció estructurada i compartida, a principi de curs es formalitza la carta de compromís entre el centre educatiu, el CEEPSIR i el/la psicopedagog/a d'EAP. Aquest document recull les funcions, la responsabilitat i les actuacions entre els agents implicats, i ha de garantir la implementació de mesures i suports.

D'aquesta manera, es reforça el compromís de tots els professionals en l'aplicació de les estratègies i els suports necessaris, per assegurar una resposta educativa inclusiva i ajustada a les necessitats de l'alumnat.

5.3.3. Valoració final de curs

En finalitzar el curs, es durà a terme una valoració conjunta per part dels professionals del centre ordinari que han intervingut amb l'alumne/a, el/la psicopedagog/a de l'EAP, el/la referent del CEEPSIR i la família. Aquesta trobada permetrà reflexionar conjuntament sobre l'evolució de l'infant amb el grup de referència, l'efectivitat de les mesures implementades i la seva continuïtat o l'ajustament per al següent curs.

A més, s'analitzarà i actualitzarà el pla de suport individualitzat (PI), i s'assegurarà que les adaptacions i els suports proposats responguin a les necessitats de l'alumne/a. La implicació de la família en aquest procés és clau per garantir la coherència entre l'entorn escolar i familiar, per tal d'afavorir un desenvolupament global i harmonitzat.

06

Decàleg de bones pràctiques

01. Intervenció basada en l'observació i l'avaluació prèvia

Fer una observació inicial de l'alumnat en el seu entorn natural per identificar necessitats, barreres i facilitadors de l'aprenentatge.

02. Treball en coordinació amb l'equip docent i els professionals del centre

Mantenir una comunicació fluida i establir espais de trobada periòdics amb tutors/es, mestres de suport, especialistes i altres agents educatius per garantir una intervenció coherent.

03. Participació activa de la família en el procés educatiu

Fomentar reunions amb la família per conèixer l'infant en el seu entorn social i familiar, i compartir estratègies per reforçar el desenvolupament global de l'alumnat.

04. Disseny i aplicació d'estratègies inclusives

Proporcionar recursos i metodologies que afavoreixin la inclusió i la participació de tot l'alumnat, per adaptar-se a les necessitats específiques de cada context educatiu.

05. Elaboració i seguiment del pla de suport individualitzat (PI)

Col·laborar en la definició dels objectius i les actuacions del PI, i vetllar perquè sigui una eina útil per a l'equip docent i adaptada a la realitat de l'alumnat.

06. Flexibilitat i adaptabilitat en la intervenció

Ajustar les actuacions segons l'evolució de l'alumnat i del grup, les dinàmiques del centre i les necessitats emergents, per assegurar una resposta educativa efectiva.

07. Formació i assessorament a l'equip docent

Oferir eines, recursos i formacions específiques per millorar les competències dels professionals en l'atenció a la diversitat i la inclusió educativa.

08. Avaluació contínua de les actuacions

Fer un seguiment periòdic de la intervenció i valorar-ne l'impacte en l'alumnat, el grup classe i el centre, i fer ajustaments si cal.

09. Foment de la col·laboració entre centres i serveis externs

Potenciar el treball en xarxa amb altres centres educatius, serveis de salut, serveis socials i altres professionals per oferir una resposta integral a l'alumnat.

10. Garantir la sostenibilitat i continuïtat de les bones pràctiques

Vetllar perquè les estratègies i els recursos implementats puguin mantenir-se a llarg termini, i assegurar la transferència de coneixement a l'equip docent i l'autonomia del centre en la seva aplicació.

07

Bibliografia i webgrafia

Generalitat de Catalunya. (2009). Llei 12/2009, del 10 de juliol, d'educació de Catalunya (LEC). *Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya*, núm. 5422. <https://portaldogc.gencat.cat/utillsEADOP/PDF/5422/1236026.pdf>

Generalitat de Catalunya. (2017). Decret 150/2017, de 17 d'octubre, de l'atenció educativa a l'alumnat en el marc d'un sistema educatiu inclusiu. *Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya*, núm. 7474. <https://portaldogc.gencat.cat/utillsEADOP/PDF/7474/1634922.pdf>

Generalitat de Catalunya. (2023). Decret 21/2023, de 7 de febrer, d'ordenació dels ensenyaments de l'educació infantil. *Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya*, núm. 8857. <https://portaldogc.gencat.cat/utillsEADOP/PDF/8857/1932047.pdf>

Departament d'Educació. (2021). Resolució EDU/1010/2021, de 9 d'abril, per la qual es dicten instruccions referents a l'organització i el funcionament dels centres d'educació especial proveïdors de serveis i recursos (CEEPSIR) sostinguts amb fons públics. <https://portaldogc.gencat.cat/utillsEADOP/PDF/8386/1845668.pdf>

Generalitat de Catalunya, Departament d'Educació. (2023). Mesures i suports universals al centre educatiu. <https://educacio.gencat.cat/web/.content/home/departament/publicacions/colleccions/inclusio/mesures-suports-universals-centre-educatiu/mesures-suports-universals-centre-educatiu.pdf>

Departament d'Educació. (2024). *De centre d'educació especial a CEEPSIR: Document marc de transformació*. Generalitat de Catalunya. <https://educacio.gencat.cat/web/.content/home/departament/publicacions/colleccions/inclusio/transformacio-cee-ceedpsir/transformacio-cee-ceedpsir.pdf>

Departament d'Educació. (2025). Resolució EDF/1786/2025, de 15 de maig, per la qual es crea el Programa d'innovació educativa “De centre d'educació especial (CEE) a centre proveïdor de serveis i recursos (CEEPSIR)”, per al curs 2025-2026.

Departament d'Educació. Direcció General d'Orientació i Igualtat d'Oportunitats en l'Educació. (2025). *Instruccions d'inici de curs 2025-2026. Educació inclusiva*. Generalitat de Catalunya. <https://educacio.gencat.cat>

Acadèmia Xaloc (2020). Temari de preparació d'oposicions de pedagogia terapèutica.

08

Annexos

8.1. Annex I - Característiques de l'alumnat en l'etapa d'educació infantil

Àmbit físic

El creixement físic durant la primera infància està estretament vinculat a la maduració dels infants i es caracteritza per ser ràpid i accelerat. En aquesta etapa, es produeixen canvis significatius en l'alçada, el pes i la proporció corporal, així com en el desenvolupament dels òrgans i sistemes del cos.

Àmbit motriu

El desenvolupament psicomotriu segueix les lleis de maduració neurològica **cefalocaudal** (de dalt a baix) i **proximodistal** (del centre del cos cap a les extremitats). Això implica que els infants primer adquireixen el control del cap, després del tronc i, finalment, de les extremitats. Aquest procés permet la progressiva adquisició de les habilitats motrius gruixudes (caminar, saltar i córrer) i fines (pinça amb els dits, manipulació d'objectes i ús d'eines).

Àmbit cognitiu

El desenvolupament cognitiu en aquesta etapa es basa en tres funcions bàsiques: **atenció, memòria i percepció**.

- **Atenció:** permet seleccionar i processar la informació rebuda a través dels sentits. Entre els 2 i els 5 anys, l'atenció és predominantment involuntària i és dirigida pels estímuls més rellevants de l'entorn. A partir dels 6 anys, es desenvolupa un control voluntari superior i es poden començar a aplicar estratègies per focalitzar l'atenció de manera més intencionada.

- **Memòria:** és la capacitat de retenir i recuperar informació al llarg del temps. Ja des dels primers mesos de vida, els infants demostren capacitat de memòria, com es pot veure en el reconeixement de la veu materna. Amb la maduració, la seva capacitat de retenir informació s'amplia i els permet recordar seqüències, experiències i aprenentatges.
- **Percepció:** és el procés mitjançant el qual el cervell interpreta la informació sensorial (llum, sons, textures, olors...). En els primers anys de vida, la percepció és essencial per comprendre el món i establir connexions amb l'entorn.

Dins de les funcions cognitives superiors, destaquem **el pensament, el llenguatge i el raonament:**

- **Pensament:** és la capacitat de processar, comprendre i transmetre informació. En aquesta etapa, el pensament és predominantment concret i es basa en la manipulació directa dels objectes. Progressivament, es desenvolupa la capacitat de simbolització, que permet a l'infant comprendre conceptes abstractes.
- **Llenguatge:** és la facultat que permet a l'infant comunicar els seus pensaments i sentiments mitjançant un sistema de signes comprensibles per un receptor. El llenguatge esdevé fonamental per a l'organització del pensament i la interacció social.
- **Raonament:** permet arribar a conclusions a partir d'idees o premisses. En aquesta etapa, es desenvolupen diversos tipus de raonament:

Inductiu: a partir de casos particulars, l'infant generalitza un principi.

Deductiu: parteix d'una idea general per arribar a conclusions específiques.

Transductiu o analògic: és propi dels infants d'entre 2 i 6 anys, i es basa a associar idees particulars sense seguir una lògica formal.

Àmbit lingüístic

El desenvolupament del llenguatge segueix una evolució progressiva:

- **Entre els 2 i 3 anys,** els infants disposen d'un vocabulari aproximat de 900 paraules, comencen a utilitzar verbs auxiliars i preposicions, i formen frases senzilles.
- **A partir dels 4-5 anys,** incorporen pronoms i amplien el seu repertori fins a unes 1.500 paraules, i milloren la seva capacitat de comunicació i expressió verbal.

Àmbit afectiu

L'àmbit afectiu comprèn les emocions i el desenvolupament de la identitat personal. Les emocions són el primer mitjà de comunicació dels nadons i evolucionen amb el temps.

Es distingeixen dos tipus d'emocions:

- **Emocions primàries:** universals i presents en humans i altres animals, com l'alegria, la tristesa i la ràbia.
- **Emocions d'acte-consciència:** requereixen coneixement social i es basen en normes i estàndards culturals, com l'empatia, la vergonya o l'orgull.

Les primeres emocions que es manifesten en els infants són:

- **Ira i empipament:** expressades inicialment a través del plor.
- **Somriure:** indicatiu de felicitat o plaer, es diferencia entre **somriure reflex** (involuntari) i **somriure social** (adreçat a persones concretes).
- **Por:** apareix més tard i es manifesta en situacions com l'ansietat davant d'estranyos o l'angoixa per separació.

El desenvolupament de la identitat personal s'inicia entre els **12 i 15 mesos** i es construeix a través de dues dimensions:

- **Autoconcepte:** la imatge que l'infant té de si mateix.
- **Autoestima:** la valoració subjectiva d'aquesta imatge.

Àmbit social

Entre els **3 i 6 anys**, el desenvolupament social de l'infant passa per diverses etapes:

- **Relació entre iguals:** fins als 3 anys, la interacció social es limita sovint a compartir espais, però sense establir jocs col·laboratius reals.
- **Evolució del joc:**

Joc solitari: l'infant juga individualment sense mostrar interès pels altres.

Joc d'espectador: observa els altres jugar, però no hi participa activament.

Joc paral·lel: juga al costat d'altres infants amb materials similars, però sense interacció directa.

Joc associatiu: comença a compartir materials i a interactuar amb els altres, però encara sense normes establertes.

Joc cooperatiu: els infants col·laboren per aconseguir un objectiu comú, i estableixen regles i rols dins del joc.

El desenvolupament social en aquesta etapa és clau per adquirir habilitats com la comunicació, la resolució de conflictes i la construcció de vincles afectius amb iguals i adults.

8.2. Annex II - Carta de compromís

Benvolgut centre educatiu,

Us presentem la carta de compromís entre el vostre centre i el CEEPSIR assignat, amb l'objectiu de promoure la inclusió i garantir l'atenció adequada a l'alumnat.

Què és un CEEPSIR?

El CEEPSIR (centre d'educació especial proveïdor de serveis i recursos) és un equip de professionals provinents d'un centre d'educació especial (CEE) que es desplaça als centres educatius ordinaris per oferir suport intensiu, especialitzat i temporal. La seva intervenció té com a finalitat acompanyar els equips docents, assessorar-los, facilitar recursos i promoure bones pràctiques que afavoreixin la cultura inclusiva del centre, per tal de contribuir a la millora de l'atenció educativa de tot l'alumnat.

L'objectiu principal d'aquest recurs és fomentar el benestar, l'aprenentatge, l'autonomia i l'autodeterminació de l'alumnat, especialment d'aquells infants i joves que presenten necessitats específiques de suport educatiu. Per assolir-ho, és essencial una implicació coordinada de tots els agents educatius implicats: el/la psicopedagog/a referent de l'equip d'assessorament psicopedagògic (EAP), el/la professional del CEEPSIR assignat al centre, així com l'equip directiu i docent del centre educatiu receptor. Aquesta col·laboració estreta permet establir una xarxa de suport coherent i adaptada a les necessitats reals del context.

Compromisos del centre educatiu

A escala de centre:

- Incloure en la programació general anual (PGA) les propostes i actuacions inclusives que es duen a terme.
- Incorporar les mesures i els suports acordats en les reunions d'equip.
- Definir conjuntament els agents educatius implicats en cada cas.
- Fer un seguiment periòdic de l'alumnat que rep aquest suport a través de les CAEI.
- Facilitar recursos del centre per afavorir la inclusió de l'alumnat.
- Crear una carpeta compartida on els diversos agents puguin accedir a activitats, plataformes, articles, etc.
- Aplicar les estratègies proposades pel CEEPSIR i assegurar que tot l'equip docent les conegui i les integri.
- Comprometre's a fer una valoració final mitjançant una enquesta per analitzar l'impacte de les actuacions.

- Vetllar per una retirada progressiva del suport i garantir, així, la continuïtat de les mesures inclusives.

A escala de cicle i/o nivell:

- Mostrar flexibilitat horària i adaptar propostes metodològiques segons les necessitats de l'alumnat.
- Facilitar espais de coordinació periòdics per treballar conjuntament amb els professionals implicats.
- Donar continuïtat als acords establerts en les reunions de seguiment.
- Participar en la valoració final mitjançant l'enquesta d'avaluació.

Per tal que consti el compromís, se signa el document.

Barcelona, _____ de _____ del 202__.

Equip directiu del
centre educatiu

Professional de
CEEPSIR

Referent d'EAP

8.3. Annex III - Valoració fi de curs

Benvolgut centre educatiu,

Hem elaborat aquesta **enquesta de satisfacció** perquè puguis valorar el suport rebut del **CEEPSIR** _____ durant el curs **20__-20__**. A més, ens permetrà recollir els teus comentaris i propostes per **millorar la nostra intervenció** i ajustar les nostres pràctiques a les necessitats de l'alumnat, dels professionals i dels centres educatius.

Instruccions: valora de l'1 al 5 el teu grau d'acord amb les següents afirmacions; **1 = en total desacord** i **5 = totalment d'acord**.

**Pràctiques
inclusives en el
centre ordinari**

- El suport del CEEPSIR s'ha adequat a les característiques i la dinàmica del centre.
- He tingut l'oportunitat de compartir neguits i dubtes en relació amb la inclusió.
- Hi ha hagut prou espais de trobada i coordinació amb la professional del CEEPSIR.
- Les coordinacions amb la professional del CEEPSIR han estat profitoses.
- He adquirit recursos i estratègies aplicables a la pràctica inclusiva.

- Les orientacions del / de la professional del CEEPSIR m'han ajudat a comprendre millor l'alumnat amb suport CEEPSIR.
- Els materials i recursos adaptats s'han recollit de manera accessible per als docents el curs vinent.
- L'organització temporal del recurs (calendari, flexibilitat de dies, etc.) ha estat adequada.
- La intervenció del CEEPSIR ha tingut un impacte positiu en:
  - l'alumnat
  - el grup classe
  - el centre educatiu

Observacions i propostes de millora:

Promoció del desenvolupament i l'aprenentatge de l'alumnat

- La intervenció del CEEPSIR m'ha ajudat a millorar la relació amb l'alumnat que ha rebut suport.
- M'ha ajudat a definir i/o reformular els objectius del **pla de suport individualitzat (PI)** de l'alumnat.
- Ha estat útil observar la intervenció directa de la professional del CEEPSIR amb l'alumnat.
- Els recursos i les estratègies personalitzades facilitats han estat útils.
- He observat canvis en l'alumnat en relació amb:
  - la comunicació i la interacció social
  - la conducta
  - els aprenentatges
  - l'autonomia i la participació
- He observat canvis en el grup classe respecte a l'alumnat amb suport del CEEPSIR.

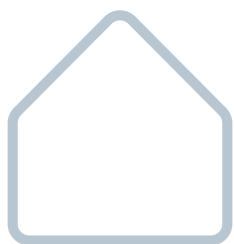
Acompanyament a les famílies

- La intervenció del CEEPSIR m'ha ajudat a preparar reunions amb les famílies.
- La professional del CEEPSIR m'ha facilitat eines per acompanyar i oferir recursos a les famílies.
- He observat una millora en la comprensió i implicació de la família amb l'escola.

Preguntes obertes

- Has rebut formació per part de la professional del CEEPSIR?
- **En cas afirmatiu**, t'ha estat útil?
- **En cas negatiu**, creus que seria necessària?
- Què has trobat a faltar en la intervenció del CEEPSIR?
- Altres **observacions i propostes de millora**.

**Consorci d'Educació
de Barcelona**
Generalitat de Catalunya
Ajuntament de Barcelona